

การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณสมบัติทางความหมายของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผล
และส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางในภาษาจีนกับหน่วยสร้างกริยาเรียง
ที่สื่อความหมายเดียวกันในภาษาไทย

ณัฐนันท์ ตียนานท์

สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อีเมล: iam.nutnun@hotmail.com

รับบทความ: 5 มีนาคม 2566

แก้ไขบทความ: 30 พฤษภาคม 2566

ตอบรับบทความ: 1 มิถุนายน 2566

บทคัดย่อ

ภาษาไทยและภาษาจีนมีลักษณะทางภาษาที่คล้ายกันและสื่อความหมายลักษณะเดียวกันอยู่หลายแบบ ตัวอย่างหนึ่งที่เห็นได้ชัดคือการเรียงตัวกันของคำกริยาตั้งแต่สองตำแหน่งขึ้นมาโดยไม่มีคำเชื่อมมาแทรกระหว่างกลางและกริยาตัวที่สองสื่อความหมายบอกผลหรือบอกทิศทางให้แก่กริยาตัวแรก แต่ลักษณะดังกล่าวได้รับการจัดประเภทในระบบไวยากรณ์ที่แตกต่างกันในทั้งสองภาษา กล่าวคือ ภาษาจีนจะเรียกลักษณะนี้ว่า “หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผล (动结式)” และ “หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทาง (动趋式)” แต่ไม่พบการกำหนดเป็นลักษณะทางไวยากรณ์ในระบบไวยากรณ์ไทย การรับรู้ลักษณะทางไวยากรณ์นี้จะปรากฏอยู่ในผลงานวิจัยทางภาษาศาสตร์ภาษาไทยและเรียกชื่อว่า “หน่วยสร้างกริยาเรียง” (Serial Verb Construction, SVC) ซึ่งมีประเภทย่อยเป็น “หน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อผลลัพธ์ (Resultative SVC)” และ “หน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อทิศทาง (Directional SVC)” การจัดประเภทที่แตกต่างกันในสองภาษานี้สะท้อน “สถานะ” ของกริยาตัวที่สองในหน่วยสร้างที่แตกต่างกันเช่นกัน กล่าวคือหน่วยสร้างของภาษาจีนจะกำหนดให้กริยาตัวที่สองมีสถานะเป็น “ส่วนเสริมกริยา” ซึ่งมีสถานะรองจากกริยาตัวที่หนึ่งซึ่งเป็นกริยาหลัก แต่หน่วยสร้างของภาษาไทยกำหนดให้กริยาทุกตัวในหน่วยสร้างมีสถานะเป็นกริยาแท้เท่ากันและเรียงต่อกันเพื่อแสดงความหมายที่เชื่อมต่อกัน งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาความเหมือนต่างทางความหมายของหน่วยสร้างที่มีความคล้ายคลึงกันในสองภาษานี้

ผลการวิจัยพบว่า หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลสื่อความหมายได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ ความหมายสื่อนามสภาวะ ความหมายสื่อกริยาสภาวะและความหมายสื่อกาลสภาวะ โดยรูปแบบความหมายสื่อนามสภาวะ มีการถ่ายทอดความหมายที่มีลักษณะเดียวกันกับหน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อผลลัพธ์ต้นแบบในภาษาไทย ในขณะที่รูปแบบสื่อกริยาสภาวะและกาลสภาวะ เมื่อเทียบความหมายกับภาษาไทยแล้ว จะอยู่ในระดับหน่วยสร้างกริยาเรียงชายขอบ สำหรับหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลสามารถสื่อความหมายได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ ความหมายสื่อทิศทาง ความหมายสื่อผลลัพธ์และความหมายสื่อกาลสภาวะ โดยรูปแบบความหมายสื่อทิศทาง เป็นรูปแบบความหมายเดียวกันกับหน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อทิศทางต้นแบบในภาษาไทย รูปแบบความหมายสื่อผลลัพธ์เทียบเคียงได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อทิศทางชายขอบ และรูปแบบความหมายสื่อกาลสภาวะเป็นรูปแบบความหมายที่ไม่สามารถเทียบเคียงได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงบอกทิศทางในภาษาไทยได้

คำสำคัญ: กริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผล; กริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทาง; หน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทย

A Comparative Analysis of the Semantic Features of Resultative and Directional Verb Complement Construction in Chinese and Similar Serial Verb Construction in Thai

Nuttanun Tiyanon

Chinese Section, Department of Eastern Languages, Faculty of Arts,
Chulalongkorn University

E-Mail: iam.nutnun@hotmail.com

Received: 5th March 2023

Revised: 30th May 2023

Accepted: 1th June 2023

Abstract: Thai and Chinese share similar linguistic features and convey the same meaning in many ways. One obvious example is the construction of two verbs without a conjunction between them with the second verb conveying a result or direction for the first verb. However, such grammatical features are categorised in a different category in both languages. In other words, this feature is called "resultative verb complement construction (动结式)" and "directional verb complement construction (动趋式)", both of which are not found in the Thai grammar system. These grammatical features appearing in Thai research papers are referred to as "Serial Verb Construction" (SVC) with subcategories "Resultative SVC" and "Directional SVC". These different classifications in the two languages reflect the different "status" of the second verb in the construction. So to speak, the second verb is treated as the "verb complement" in the Chinese construction with a subordinate status to the first verb which is the main verb. Nevertheless, all the verbs in Thai are treated as the main verbs and combined in order to convey connected meanings. This research, thus, aims to investigate the semantic similarities and differences of the verb construction in the two languages.

The results showed that the resultative verb complement construction can convey 3 types of meaning: state of noun, state of verb and aspects. In terms of meanings related to the state of noun, meanings are conveyed in a similar fashion as the resultative SVC prototype in Thai. Meanwhile, Chinese meanings related to the state of verb and aspects are comparable to the non-prototype SVC in Thai. In addition, the resultative verb complement construction can convey 3 types of meaning: directional, resultative and tenses. The directional meaning share the same meaning as the directional SVC prototype in Thai, and the resultative meaning is comparable to the non-prototype directional SVC. However, the meaning related to tenses is not comparable to the directional SVC in Thai.

Keywords: resultative verb complement; directional verb complement; Thai serial verb construction

汉语中的结果补语、趋向补语和表示类似意义的 泰语系列谓词性结构的比较分析

张崇理

朱拉隆功大学文学院东方语言系中文专业

电子邮箱: iam.nutnun@hotmail.com

收稿日期: 2023-03-05

修回日期: 2023-05-30

接受日期: 2023-06-1

摘要: 汉语和泰语具有同样的语言现象, 两者在谓词连用时不用连词, 而且第二个谓词表示第一个谓词的结果和趋向, 汉语叫做“动结式”和“动趋式”, 泰语则叫表示结果系列谓词性结构(Resultative SVC)和表示趋向系列谓词性结构(Directional SVC)。由于两种语言对同样的语言现象给不同的地位; 汉语形成“中心语—补语”的格式, 泰语则是“谓词—谓词”的格式。本文章对两种语言的结构异同进行分析。

本文的研究结果认为结果补语可以表示三类意义: 表示名词的状态、表示动词的状态和表示时间的状态。表示名词的状态意义可以跟表示结果的典型泰语系列谓词性结构对应, 但是表示动词的状态意义和表示时间的状态意义可以跟非典型系列谓词性结构对应。趋向补语可以表示三类意义: 趋向意义、结果意义和状态意义。趋向意义可以跟泰语典型趋向系列谓词性结构对应, 结果意义可以跟泰语趋向非典型系列谓词性结构对应。如果把状态意义和泰语系列谓词性结构对应的话, 差别在于泰语里面没有具体的趋向意义。

关键词: 结果补语; 趋向补语; 泰语系列谓词性结构

บทนำ

ปรากฏการณ์ทางภาษาอย่างหนึ่งที่พบได้ในภาษาจีนกลางและภาษาไทยคือ การมีคำกริยาตั้งแต่สองตำแหน่งขึ้นไปปรากฏอยู่ในประโยคเดียวกันโดยไม่มีคำเชื่อมมาแทรกระหว่าง ในภาษาจีนกลางมีการนำหน่วยสร้างลักษณะดังกล่าวมาจัดกลุ่มทางไวยากรณ์ตามมุมมองนักภาษาศาสตร์ชาวจีนออกมาได้หลายหน่วยสร้าง เช่น 他洗干净了衣服。(เขาซักเสื้อผ้าสะอาด) ที่ถูกจัดกลุ่มให้เป็นหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผล (结果补语) หรือ “resultative complement” และ 他开车回去。(เขาขับรถกลับไป) ที่ถูกจัดให้เป็นหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทาง (趋向补语) หรือ “directional complement” เป็นต้น โดยหน่วยสร้างทั้งสองปรากฏอย่างแพร่หลายในตำราไวยากรณ์จีนต่าง ๆ กล่าวได้ว่าผู้เรียนภาษาจีนชาวต่างประเทศจะรู้จักหน่วยสร้างนี้ผ่านตำราไวยากรณ์ต่าง ๆ ในการเรียนการสอนระบบมาตรฐาน แต่สำหรับภาษาไทยไม่พบการจัดกลุ่มไวยากรณ์ที่มีลักษณะแบบนี้ในตำราไวยากรณ์ไทย อย่างไรก็ตาม จะพบงานวิจัยและการกล่าวถึงหน่วยสร้างที่มีลักษณะดังกล่าวในภาษาไทยมากขึ้นในแวดวงวิชาการ หรืองานวิจัยเฉพาะทาง จึงทำให้ทราบว่าแท้ที่จริงแล้วหน่วยสร้างที่มีคำกริยาตั้งแต่สองตำแหน่งขึ้นไปปรากฏในประโยคเดียวกัน โดยไม่มีคำเชื่อมแทรกระหว่าง นักภาษาศาสตร์ทั่วไปและนักวิชาการชาวไทยเรียกว่า “หน่วยสร้างกริยาเรียง” (Serial Verb Construction (SVC)) ซึ่งประเภทหน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทยที่พบได้บ่อยคือ หน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อผลลัพธ์ (resultative serial verb constructions) เช่น เขาซักเสื้อผ้าสะอาด ผู้ร้ายฆ่าตำรวจตาย และหน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อทิศทาง (directional serial verb constructions) เช่น เขาขับรถกลับไป เขาเดินเข้าโรงเรียนมา เป็นต้น

จากที่กล่าวไปแล้วข้างต้น องค์ประกอบของ “หน่วยสร้างกริยาเรียง” ที่พบในภาษาจีนกลางและภาษาไทยมีความคล้ายคลึงกัน แต่ในภาษาจีนมีการจัดประเภทตามมุมมองนักไวยากรณ์จีนเป็นหน่วยสร้างอื่นที่ไม่ใช่หน่วยสร้างกริยาเรียง เช่น 他洗干净了衣服。(เขาซักเสื้อผ้าสะอาด) ที่และ 他开车回去。(เขาขับรถกลับไป) ที่ถูกจัดให้เป็นหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลและบอกทิศทางตามลำดับ ประโยคตัวอย่างทั้งสองประโยคของทั้งสองภาษามีองค์ประกอบเหมือนกัน แต่กลับถูกจัดหมวดหมู่ทางไวยากรณ์ไม่เหมือนกัน ปรากฏการณ์นี้อาจเกิดจากเกณฑ์การแบ่งประเภทที่ไม่เหมือนกัน เนื่องจากภาษาจีนกลางที่มีโครงสร้าง “กริยาแกน -(de)-กริยาร่วมแสดงความหมาย” จะถูกนักไวยากรณ์จีนจัดหมวดหมู่ให้เป็นหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยา โดยจะจัดรูปแบบให้สอดคล้องกับลักษณะความหมายของกริยาร่วมแสดงความหมาย เช่น 跑-累(เดิน-เหนื่อย) เหนื่อย ทำหน้าที่ส่วนเสริมกริยาบอกผล 爬-上去(ปีน-ขึ้นไป) ขึ้นไป ทำหน้าที่ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทาง 做-得-很好吃(ทำได้อร่อยมาก) ได้อร่อยมาก ทำหน้าที่ส่วนเสริมกริยาบอกสภาพ 吃-得-完(กินให้หมดได้) ให้หมดได้ ทำหน้าที่ส่วนเสริมกริยาบอกความเป็นไปได้ แต่สำหรับภาษาไทย หากหน่วยสร้างใดที่มีคำกริยาสองตำแหน่งขึ้นไปโดยไม่มีคำเชื่อมแทรกระหว่างกลาง จะถูกจัดให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียง เช่น เดินเหนื่อย ปีนขึ้นไป ทำอร่อย กินหมด เป็นต้น จากสภาพดังกล่าวอาจทำให้ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยเกิดความรู้ความเข้าใจที่ไม่เท่ากันระหว่างหน่วยสร้างที่มีลักษณะเดียวกันของทั้งสองภาษา เพราะหน่วยสร้างที่มีองค์ประกอบเหมือนกัน แต่นักภาษาศาสตร์แต่ละภาษามอบสถานะทางไวยากรณ์ไม่เหมือนกัน กล่าวคือ นักภาษาศาสตร์ภาษาจีนจัดให้เป็นส่วนเสริมกริยา (complement) ที่คำกริยามีสถานะไม่เท่ากัน แต่นักภาษาศาสตร์ภาษาไทยจัดให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงที่คำกริยามีสถานะเท่ากัน ดังนั้นแนวโน้มความรู้ความเข้าใจเช่นนี้อาจเกิดอุปสรรคต่อการเรียนภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของบทความฉบับนี้คือ วิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลและบอกทิศทางในภาษาจีนกลาง เนื่องจากส่วนเสริมกริยาทั้งสองประเภทมีลักษณะบางอย่างที่เทียบเคียงกับ

หน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทยที่มีความสัมพันธ์ทางความหมายในลักษณะเดียวกันได้ โดยผู้วิจัยจะใช้กรอบคุณสมบัติหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบมาเป็นเกณฑ์วิเคราะห์หน่วยสร้างดังกล่าวของทั้งสองภาษา และเปรียบเทียบความเหมือนต่างว่าหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลและบอกทิศทางในภาษาจีนกลาง จะสามารถจัดกลุ่มให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงได้หรือไม่ และมีสมาชิกใดหรือไม่ที่ไม่สามารถจัดประเภทให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ทบทวนวรรณกรรม

1.1 ศึกษาและสรุปคุณสมบัติของหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบเพื่อนำมาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ความเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ

1.2 รวบรวมนิยามและลักษณะหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลและส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางในภาษาจีนกลางผ่านตำราไวยากรณ์จีนต่าง ๆ (黄伯荣、廖序东, 1991; 丁声树, 1961; 朱德熙, 1982; 刘月华, 2001; 北京大学中文系, 1993)

1.3 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบภาษาไทยที่มีความสัมพันธ์ทางความหมายในลักษณะเดียวกัน (กิงกาญจน์ เทพกาญจนา, 2553; ชลธิชา สดมุข, 2005; ยาใจ ชูวิชา; 2536)

2. วิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิเคราะห์รูปแบบโครงสร้างทางไวยากรณ์ของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผล หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางในภาษาจีนกลาง และหน่วยสร้างกริยาเรียงที่สื่อความหมายในลักษณะเดียวกันในภาษาไทย

2.2 วิเคราะห์รูปแบบทางความหมายของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผล หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทาง และหน่วยสร้างกริยาเรียงที่สื่อความหมายในลักษณะเดียวกันในภาษาไทยตามคุณสมบัติหน่วยสร้างกริยาเรียง

3. อภิปรายและสรุปผล

สรุปผลการวิจัยพร้อมเสนอข้อสังเกตจากข้อค้นพบจากงานวิจัยในการอภิปรายผล

ทบทวนวรรณกรรม

ในประเด็นนี้ผู้วิจัยจะแบ่งการทบทวนวรรณกรรมออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ (1) ลักษณะของหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ (2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลในภาษาจีนกลางกับหน่วยสร้างที่มีลักษณะเดียวกันในภาษาไทย และ (3) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางในภาษาจีนกลางกับหน่วยสร้างที่มีลักษณะเดียวกันในภาษาไทย

1. ลักษณะของหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ

International Encyclopedia of Linguistics (second edition) (2003: 323) นิยามกริยาเรียง (Serial verbs) ในภาพรวมไว้ว่า เป็นหน่วยสร้างที่มีกริยาวลีหรือกริยาแท้ตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไปมาเรียงต่อกันโดยไม่มีคำเชื่อม

แทรกระหว่างกลาง คำกริยาที่มีความสัมพันธ์ที่อิสระต่อกันและมีหน่วยนามร่วม (argument) ร่วมกันอย่างน้อยหนึ่งหน่วยนามร่วม ลักษณะหน่วยสร้างกริยาเรียงของนักภาษาศาสตร์หลายท่านที่สัมพันธ์กับนิยามกริยาเรียงตามแนวคิดทางภาษาศาสตร์ เช่น Paul R. Kroeger (2004: 227-230) กล่าวว่าหน่วยสร้างกริยาเรียงคือ หน่วยสร้างที่มีคำกริยาแท้สองตำแหน่งขึ้นไปเรียงต่อกันที่ร่วมแสดงเหตุการณ์เดียวหรือซับซ้อนโดยไม่มีคำเชื่อมแทรกระหว่างกลาง คำกริยาที่มาเป็นส่วนประกอบจะมีตัวบ่งชี้กาล การณ์ลักษณะ หน่วยซ้ำปฏิเสธ ซึ่งตัวบ่งชี้เหล่านี้สามารถปรากฏกับคำกริยาทั้ง 2 ตำแหน่งได้ นอกจากนี้คำกริยาทั้งสองตำแหน่งต้องมีหน่วยนามร่วมร่วมกันอย่างน้อย 1 ตำแหน่ง และไม่สามารถปรากฏหน่วยนามร่วม 2 ตำแหน่งที่มีบทบาททางความหมายลักษณะเดียวกันกับคำกริยาตำแหน่งเดียวกัน และด้วยเหตุที่มีคำกริยาตั้งแต่สองตำแหน่งขึ้นไป จึงทำให้เกิดการสื่อความสัมพันธ์ทางความหมายที่หลากหลาย เช่น เครื่องมือ ผู้รับผลประโยชน์ ทิศทางการเคลื่อนที่ ผลลัพธ์ การณ์ลักษณะ วัตถุประสงค์ อากัปกริยา เป็นต้น Alexandray, Aikhenvald และ R. M. W. Dixon (2006: 4-14) กำหนดคุณสมบัติโครงสร้างกริยาเรียงว่าเป็นโครงสร้างที่มีลักษณะเป็นภาคแสดงเดี่ยวโดยไม่ปรากฏคำเชื่อม มีลักษณะเป็นประโยคความเดียวโดยมีกาล การณ์ลักษณะ มาลา ทิศนภาวะร่วมกัน และต้องมีหน่วยนามร่วมอย่างน้อยหนึ่งนามร่วม

จากการทบทวนคุณสมบัติหน่วยสร้างกริยาเรียงข้างต้นพบว่า ขอบเขตของคำกริยาในหน่วยสร้างกริยาเรียงไม่ได้จำกัดเฉพาะคำกริยาเท่านั้น แต่รวมไปถึงคำคุณศัพท์หรือกรรมกริยาย่อยด้วย หลักแนวคิดนี้คือการแบ่งชนิดของคำตามหลักไวยากรณ์โครงสร้างที่มีหลักการแบ่งชนิดของคำโดยใช้ตำแหน่งเป็นเกณฑ์วิเคราะห์ วิจินตัน ภาณุพงศ์ (2532: 54) ระบุว่าหมวดคำกริยากรรมกริยาย่อยคือคำที่สามารถปรากฏในกรอบทดสอบ “นาม X กว่า นาม แล้ว” เช่น เสื้อเก่ากว่ากางเกงแล้ว น้องผอมกว่าพี่แล้ว มือเย็นกว่าเท้าแล้ว เป็นต้น ดังนั้น เก่า ผอม เย็น เป็นคำกริยากรรมย่อย โดยคำที่มีลักษณะดังกล่าวมักเป็นกลุ่มคำคุณศัพท์ (形容词) ในภาษาจีนกลาง¹ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานนิยาม พ.ศ.2554 (2556: 68) นิยาม “กริยา” ว่า คำที่แสดงอาการของนามหรือสรรพนาม ซึ่งคำคุณศัพท์ก็สามารถแสดงอาการของนามหรือสรรพนามได้เช่นกัน นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่า คำกริยาต้องเป็นคำที่มีความหมายประจำคำที่ยังไม่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ เนื่องจากหน่วยสร้างกริยาเรียงที่มีความเป็นต้นแบบจะเป็นคำกริยาที่มีสถานะเท่ากัน ไม่มีคำกริยาใดทำหน้าที่เป็นส่วนเสริมความหรือขยายความให้กับคำกริยาอีกตำแหน่ง การกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำกริยา ทำให้คำกริยาสูญเสียความหมายรูปธรรมแล้วทำหน้าที่ทางไวยากรณ์แทน เช่น เขาสูงไป (ไป ทำหน้าที่เป็นวิเศษณ์บอกระดับ) เขาถูกรถชน (ถูก ทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้กรรมวาจก) เขากินข้าวอยู่ (อยู่ ทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ) อนึ่ง หากคำกริยาที่มีความหมายต้นเค้าที่เป็นรูปธรรมจะทำให้คำกริยานั้นมี “เหตุการณ์” ประจำคำที่ชัดเจน พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ทั่วไป) ฉบับราชบัณฑิตยสถาน นิยามคำว่า “เหตุการณ์” (event) (2560: 159) ไว้ว่า “ข้อความที่เป็นแก่นและส่วนเนื้อเรื่องของสัมพันธ์-ธสารเรื่องเล่าเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นตามลำดับเหตุการณ์และทำให้เรื่องดำเนินต่อไป” จากนิยามดังกล่าวพบว่าหาก “เหตุการณ์” มีความชัดเจนตามลำดับการเกิดและสิ้นสุด ดังนั้นคำกริยาที่แสดงเหตุการณ์ในหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบจะต้องสามารถสื่อลักษณะการเกิดเหตุการณ์ได้อย่างน้อย 2 ลักษณะคือ การเกิดพร้อมกันและเกิดขึ้นต่อเนื่องกัน เนื่องจากหน่วยสร้างกริยาเรียงเป็นหน่วยสร้างที่มีลักษณะเป็นประโยคความเดียวที่มีคำกริยาตั้งแต่ 2 ตำแหน่งขึ้นไป ด้วยปรากฏการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำกริยาทั้งสองตำแหน่ง โดยความสัมพันธ์ทางความหมายดังกล่าวต้องเป็นความสัมพันธ์ที่ชัดเจน เช่น สื่อวัตถุประสงค์ สื่อท่าทาง สื่อทิศทาง สื่อผลลัพธ์ เป็นต้น แต่บางหน่วยสร้างถึงแม้มีคำกริยาตั้งแต่ 2 ตำแหน่งขึ้นไป แต่ไม่มีความสัมพันธ์

¹ คำคุณศัพท์ (形容词) ในภาษาจีนกลางเป็นสมาชิกหนึ่งของคำประเภทที่ทำหน้าที่ภาคแสดง (谓词) ที่ประกอบด้วย 动词 (คำกริยา) และ 形容词 (คำคุณศัพท์) ในบทความวิจัยนี้จะเรียก谓词 ว่า “คำกริยา” (Verb) ตามแนวคิดหน่วยสร้างกริยาเรียง

ทางความหมายที่ชัดเจน เพราะคำกริยาในหน่วยสร้างสามารถสลับตำแหน่งกันได้อย่างอิสระ เช่น เขานั่งฟังวิทยุอ่านหนังสือพิมพ์ ประโยคตัวอย่างดังกล่าวมีคำกริยาวลี 3 ตำแหน่งที่สามารถสลับตำแหน่งกันได้ จนทำให้เกิดความคลุมเครือด้านความสัมพันธ์ทางความหมาย กล่าวคือ อาจแสดงท่าทางของประธาน หรืออาจแสดงวัตถุประสงค์ และในด้าน การเกิดเหตุการณ์ก็ไม่ชัดเจนว่ามีลักษณะการเกิดเหตุการณ์แบบใด ดังนั้นคำกริยาในหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบจะไม่สามารถสลับตำแหน่งกันได้ นอกจากนี้หากหน่วยสร้างกริยาเรียงมีค่านามเป็นส่วนประกอบ หน่วยสร้างนี้จะต้องมีหน่วยนามร่วมที่ให้ความยืดหยุ่นกันระหว่างคำกริยากับค่านาม และแสดงถึงความเป็นประโยคความเดียว ดังนั้นคำกริยาในหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบจะต้องมีหน่วยนามร่วมอย่างน้อย 1 ตำแหน่ง จากเหตุผลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าคุณสมบัติของหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ (prototypical serial verb constructions) มี 5 ประการดังนี้

1. หน่วยสร้างมีคำกริยาตั้งแต่ 2 ตำแหน่งขึ้นไป โดยไม่มีคำเชื่อมแทรกระหว่างกลาง
2. คำกริยาในหน่วยสร้างไม่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์
3. เหตุการณ์ในหน่วยสร้างกริยาเรียงมีลักษณะการเกิดขึ้นพร้อมกันหรือต่อเนื่องกัน
4. คำกริยาในหน่วยสร้างกริยาเรียงมีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบใดแบบหนึ่ง
5. คำกริยาในหน่วยสร้างกริยาเรียงมีหน่วยนามร่วมอย่างน้อย 1 ตำแหน่ง

สำหรับการวิเคราะห์พื้นฐานให้หน่วยสร้างใดเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียง ต้องพิจารณาจากคุณสมบัติข้อที่หนึ่งเป็นหลัก หากเป็นหน่วยสร้างที่มีคำกริยาตั้งแต่ 2 ตำแหน่งขึ้นไปโดยไม่มีคำเชื่อมแทรกระหว่าง หน่วยสร้างดังกล่าวก็มีความสอดคล้องกับคุณสมบัติหน่วยสร้างกริยาเรียงในเบื้องต้นแล้ว แต่จะเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบหรือชายขอบนั้น จะต้องวิเคราะห์จากคุณสมบัติที่เหลืออีก 4 ประการต่อไป หากสอดคล้องคุณสมบัติกริยาเรียงที่เหลือ 4 ประการ ก็วิเคราะห์ให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ แต่ถ้าพร่องคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งก็สามารถจัดกลุ่มให้หน่วยสร้างอื่นที่ไม่ใช่หน่วยสร้างกริยาเรียงหรืออาจวิเคราะห์ให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงชายขอบได้

2. ลักษณะทั่วไปของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลในภาษาจีนกลางและหน่วยสร้างกริยาเรียงที่มีความหมายเดียวกันในภาษาไทย

ในส่วนนี้จะทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับหน่วยสร้างที่มีคำกริยาตั้งแต่ 2 ตำแหน่งขึ้นไปที่มีความสัมพันธ์ทางความหมายสื่อผลลัพธ์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทย ดังนี้

2.1 ลักษณะหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลภาษาจีนกลาง

หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผล ผู้วิจัยทบทวนผ่านตำราไวยากรณ์ภาษาจีนที่ปรากฏในหัวข้อทบทวนวรรณกรรมพบว่า หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลเป็นหน่วยสร้างที่ส่วนเสริมกริยาทำหน้าที่แสดงผลลัพธ์ให้กับกริยาตำแหน่งก่อนหน้า นอกจากนี้หน่วยสร้าง-ส่วนเสริมกริยาประเภทนี้ไม่มีคำช่วยกริยา“得”และชนิดของคำที่สามารถทำหน้าที่เป็นส่วนเสริมกริยาบอกผลได้คือ คำคุณศัพท์ (形容词) และคำกริยา (动词)² เช่น 长大(เติบโต-ใหญ่) 变小(เปลี่ยน-เล็ก) 染红(ย้อม-แดง) 晒干(ตาก-แห้ง) 洗干净(ซัก-สะอาด) 看见(มอง-เห็น) 学会(เรียน-เป็น) 踢倒(เตะ-ล้ม) 写成(เขียน-กลายเป็น) 杀死(ฆ่า-ตาย) 说完(พูด-จบ/เสร็จ) และ 打破(ตี-แตก) เป็นต้น โดย 刘月华 (2005: 534-539) กล่าวว่าหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผล คือหน่วยสร้างที่บอกผลเชิงสภาพที่เปลี่ยนแปลงของผู้กระทำหรือผู้รับการกระทำ โดยส่วนที่มาทำหน้าที่เป็นส่วนเสริมกริยาบอกผลนั้นคือ

² 朱德熙 (1982: 40) จัดกลุ่มคำทั้งสองชนิดนี้ในหมวดคำกริยา (谓词) ในภาษาจีนกลาง

คำคุณศัพท์และคำกริยา 刘月华 เสนอว่าความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับองค์ประกอบภายในหน่วยสร้างสามารถพบได้ 4 แบบ คือ (1) ส่วนเสริมกริยาบอกผลสัมพันธ์กับผู้รับการกระทำ เช่น 他擦干净桌子。(เขาเช็ดโต๊ะสะอาด) (2) ส่วนเสริมกริยาบอกผลที่สัมพันธ์กับผู้กระทำหรือประธาน เช่น 我学会了滑冰。(ฉันเรียนสเก็ตน้ำแข็งเป็นแล้ว) (3) ส่วนเสริมกริยาที่สัมพันธ์กับกริยา สื่อความหมายการบรรยาย ประเมินค่าหรืออธิบายคำกริยาตำแหน่งก่อนหน้า โดยส่วนเสริมกริยาเหล่านี้มี 2 ประเภท ได้แก่ (3.1) ส่วนเสริมกริยาที่อธิบายผลลัพธ์กริยาตำแหน่งก่อนหน้า เช่น 你看完这本杂志了吗? (เธออ่านนิตยสารเล่มนี้จบหรือยัง) (3.2) ส่วนเสริมกริยาที่สื่อผลลัพธ์ที่ไม่สอดคล้องกับระดับมาตรฐาน เช่น 今天上课我来晚了。(วันนี้เธอมาเรียนสาย) (4) ส่วนเสริมกริยาบอกผลพิเศษ คือหน่วยสร้างที่ส่วนเสริมกริยาบอกผลมีลักษณะโครงสร้างกริยา-กรรม (动宾结构作补语) เช่น 西瓜熟过劲了, 不能吃了。(แตงโมสุกจนและแล้ว กินไม่ได้แล้ว) เป็นต้น

2.2 หน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทยที่มีความสัมพันธ์ทางความหมายสื่อเหตุและผล

กึ่งกาญจน์ เทพกาญจน์ (2553) ศึกษาหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบในภาษาไทยในมุมมองคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ รูปแบบการเกิดเหตุการณ์ ลักษณะทางวากยสัมพันธ์ในหน่วยสร้างกริยาเรียง กึ่งกาญจน์เสนอว่า หน่วยสร้างกริยาเรียงในภาษาไทยสามารถแสดงเหตุการณ์ก่อผล (resultative situation) (2553: 112-114) ได้ โดยคำกริยาตำแหน่งที่หนึ่งแสดงเหตุการณ์เหตุ (causing event) คำกริยาตำแหน่งที่สองแสดงเหตุการณ์ผล คำกริยาแสดงเหตุการณ์เหตุส่วนใหญ่เป็นกริยากรรมแสดงการกระทำ มีคำกริยาส่วนน้อยที่แสดงกระบวนการ คำกริยาตำแหน่งที่สองที่สื่อเหตุการณ์ก่อผลส่วนใหญ่เป็นกริยาแสดงกระบวนการและสภาพ เช่น ผู้ร้ายฆ่าตำรวจตาย เขาชักผ้าขาว เขาล้างรถสะอาด เขาเหลาตินสอแหลม เขาโยนแก้วแตก เขาป่วยตาย เขากินข้าวอิ่ม แจกเงินตกแตก เป็นต้น

ชลธิชา สุตมุข (2005) ศึกษาวากยสัมพันธ์และความสัมพันธ์เชิงอรรถศาสตร์ในหน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทย ชลธิชาเสนอว่าหน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทยสามารถแบ่งออกเป็น 8 ประเภท โดยประเภทที่สัมพันธ์กับความสัมพันธ์ทางความหมายเชิงเหตุและผลมี 2 ประเภท (2005: 64-66) ได้แก่ หน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อผลลัพธ์ (Resultative SVC) ความสัมพันธ์ทางความหมายลักษณะนี้ คำกริยาตำแหน่งที่สองคือคำกริยาที่สื่อผลลัพธ์ให้กับคำกริยาตำแหน่งก่อนหน้า โดยคำกริยาสื่อผลลัพธ์นี้อาจสัมพันธ์กับกรรมหรือประธานก็ได้ เช่น กานดาปลั๊กวีระล้ม (กานดาปลั๊กวีระ-วีระล้ม) กานดา กินข้าวอิ่ม (กานดา กินข้าว-กานดาอิ่ม) เป็นต้น หน่วยสร้างกริยาเรียงอีกรูปแบบหนึ่งที่สื่อผลลัพธ์ได้ คือหน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อการเป็นเหตุให้ (causative SVC) โดยหน่วยสร้างกริยาเรียงลักษณะนี้ คำกริยาตำแหน่งที่หนึ่งมักเป็นกริยา “ทำ” คำกริยาตำแหน่งที่สองส่วนใหญ่เป็นคำกริยากรรม ประโยคตัวอย่างเช่น กานดาทำเด็กร้องไห้ กานดาทำแก้วแตก เป็นต้น

ยาใจ ชูวิชา (2536) ศึกษาแบบคำกริยาที่สามารถปรากฏในตำแหน่งที่หนึ่งและตำแหน่งที่สองในหน่วยสร้างกริยาเรียง ยาใจ ชูวิชากล่าวว่าหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานคือหน่วยสร้างที่มีคำกริยาประกอบกันเพียง 2 คำ สามารถแบ่งได้เป็น 12 กระบวน (pattern) (2536: 51-59) ผู้วิจัยพบว่ารูปแบบที่คำกริยาทั้งสองตำแหน่งมีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (2536: 58) ได้แก่ รูปแบบประโยคที่คำกริยาตำแหน่งที่หนึ่งเป็นการกระทำปฐมภูมิ³ คำกริยาตำแหน่งที่สองแสดงกระบวนการทางกายภาพ เช่น ปาแก้วแตก หุงข้าวสุก เขี่ยบกलोंแบน เป็นต้น

³ ยาใจ ชูวิชา (2536: 40-41) การกระทำปฐมภูมิ หมายถึง กริยาการกระทำที่ทุกคนรับรู้ได้ตรงกันว่าการกระทำนั้น ๆ ใช้ส่วนใดของร่างกายไปกระทำ เช่น เดิน คลาน เกา วิ่ง ปีน กลืน เป็นต้น

3. ลักษณะทั่วไปของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางในภาษาจีนกลางและหน่วยสร้างกริยาเรียงที่มีความหมายเดียวกันในภาษาไทย

หน่วยสร้างที่มีคำกริยาตั้งแต่ 2 ตำแหน่งขึ้นไปโดยไม่มีคำเชื่อมแทรกระหว่างที่มีความสัมพันธ์ทางความหมายสื่อทิศทางในภาษาจีนกลางและภาษาไทย ได้แก่

3.1 ลักษณะหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางภาษาจีนกลาง

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางผ่านตำราไวยากรณ์ภาษาจีนกลางพบว่า หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางคือ หน่วยสร้างที่สื่อทิศทางของการเคลื่อนที่ของสรรพสิ่ง เป็นหน่วยสร้างที่มีกริยาบอกทิศทาง เช่น 来(มา) 去(ไป) 进(เข้า) 出(ออก) 上(ขึ้น) 下(ลง) 回(กลับ) 过(ข้าม/ผ่าน) 起(ขึ้น) และ 开(ออก/แยก) มาทำหน้าที่เป็นส่วนเสริมกริยา 丁声树 (1961: 57) กล่าวว่าหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางมี 2 รูปแบบ ได้แก่ หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางพื้นฐาน (简单) และแบบประสม (复合) หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางพื้นฐานคือ หน่วยสร้างที่ส่วนเสริมกริยาประกอบขึ้นจากกริยาบอกทิศทางหนึ่งคำ เช่น 走进(เดิน-เข้า) 跳出(กระโดด-ออก) 爬上(ปีน-ขึ้น) 滑下(ลื่น-ลง) 拿来(ถือ-มา) 送去(ส่ง/มอบ-ไป) 飞过(บิน-ข้าม/ผ่าน) เป็นต้น หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางแบบประสมคือ หน่วยสร้างที่ส่วนเสริมกริยาประกอบจากกริยาบอกทิศทางปรากฏร่วมกับกริยา 来(มา)หรือ 去(ไป) กลายเป็นกริยาทิศทางแบบประสม เช่น 走进来(เดิน-เข้าไป) 跑出去(วิ่ง-ออกไป) 跳下去(กระโดด-ลงไป) 送回来(ส่ง-กลับมา) 扔过去(โยน-ข้าม/ผ่านไป) เป็นต้น 刘月华 (2001: 546-548) เสนอว่าหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางสามารถสื่อความหมายได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ (1) ความหมายสื่อทิศทาง (趋向意义) เป็นความหมายพื้นฐานสื่อทิศทางของคน วัตถุและกริยา (2) ความหมายสื่อผลลัพธ์ (结果意义) สื่อความหมายเชิงผลลัพธ์หรือการบรรลุวัตถุประสงค์บางอย่าง เช่น 请你把门关上。(รบกวนเธอปิดประตูให้สนิท) 开会的事定下来了。(เรื่องรวมการประชุมกำหนดเรียบร้อยแล้ว)大家把他围起来。(ทุกคนล้อมรอบตัวเขาไว้แล้ว) และ (3) ความหมายสื่อสภาพ (状态意义) สื่อความหมายเชิงสภาพที่สัมพันธ์กับเส้นเวลา หรืออาจกล่าวได้ว่ามีหน้าที่ใกล้เคียงกับความหมายสื่อการณลักษณะ เช่น 你应该定下心来好好念书。(เธอควรสงบจิตใจลงแล้วตั้งใจอ่านหนังสือ) 说下去!(พูดต่อไป) 天下起了小雨。(ท้องฟ้าฝนเริ่มตกปรอย ๆ แล้ว)

3.2 หน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทยที่มีความสัมพันธ์ทางความหมายสื่อทิศทาง

กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนา (2553: 125-129) เสนอว่าหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ สื่อทิศทางในภาษาไทยอาจประกอบด้วยคำกริยาแสดงทิศทางได้มากกว่า 1 คำ คำกริยาแสดงทิศทางนอกจากจะแสดงการเคลื่อนที่เชิงทิศทางแล้ว ยังสามารถแสดงความหมายนัยยะอื่นได้ด้วยคือ แสดงความหมายอากัปกริยา การเคลื่อนที่และลักษณะของเส้นทางการเคลื่อนที่ เช่น เขาขับรถกลับไป เขาเดินอ้อมขึ้นมา เขาตามออกไป เขาย้อนมา เขาลอยออก เป็นต้น

ชลธิชา สุตมสุข (2005) เสนอว่าหน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทยสามารถแบ่งออกเป็น 8 ประเภท โดยประเภทที่สัมพันธ์กับความหมายบอกทิศทางคือ หน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อการเคลื่อนที่ (Motion SVCs) (2005: 42-45) เป็นหน่วยสร้างที่คำกริยาตำแหน่งที่หนึ่งเป็นกริยาแสดงการเคลื่อนที่ (motion verb) มี 2 ประเภท ได้แก่ (1) หน่วยสร้างกริยาเรียงแสดงการเคลื่อนที่ที่สัมพันธ์กับทิศทางผู้พูด คำกริยาตำแหน่งที่หนึ่งสื่อการเคลื่อนที่ คำกริยาตำแหน่งที่สองคือกริยา ไป และ มา เช่น กานดาวิ่งมา กานดาเดินไป กานดาเดินมาเคาะประตู กานดาเดินไปร้องเพลง

(2) หน่วยสร้างกริยาเรียงแสดงการเคลื่อนที่สื่อทิศทาง (Motion-directional SVCs) หน่วยสร้างนี้จะมีคำกริยาแสดงทิศทางมาประกอบไปด้วย เช่น กานดาเดินเข้าโรงเรียนไป กานดาเดินออกไปเคาะประตู

ยาใจ ชูวิชา (2536: 52-53) เสนอว่าหน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทยสามารถสื่อทิศทางได้ โดยคำกริยาตำแหน่งที่หนึ่งเป็นกริยาสื่อการกระทำปฐมภูมิ คำกริยาตำแหน่งที่สองคือกริยาบอกการเคลื่อนที่หรือทิศทาง เช่น วิ่งเข้าบ้าน เดินไปโรงเรียน เรือจ้างกำลังแจวออกแม่น้ำใหญ่ เป็นต้น

ผลการวิจัย

หน่วยสร้างในภาษาไทยที่มีคำกริยาดั้งเดิม 2 ตำแหน่งขึ้นไปเป็นส่วนประกอบที่ไม่มีคำเชื่อมแทรกระหว่าง ไม่มีการจัดกลุ่มไวยากรณ์ในตำราไวยากรณ์ แต่งานวิจัยภาษาไทยเฉพาะทางมีนักวิชาการหลายท่าน (กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนา, 2553; ชลธิชา สุตมุข, 2005: ยาใจ ชูวิชา, 2536; Kiyoko Takahashi, 2009; อัญชลี สิงห์น้อย วงศ์วัฒนา, 2555) จัดประเภทหน่วยสร้างภาษาไทยที่มีลักษณะเช่นนี้คือ “หน่วยสร้างกริยาเรียง”

กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนา (2553: 94) เสนอว่า คำที่สามารถแทรกกลางระหว่างคำกริยาในหน่วยสร้างกริยาเรียงได้คือคำนามเท่านั้น ซึ่งจะปรากฏหรือไม่ก็ได้ ดังนั้นโครงสร้างพื้นฐานของหน่วยสร้างกริยาเรียงคือรูปแบบ “(NP) V (NP) V (NP) V (NP)” อย่างไรก็ตาม หากจะพิจารณาให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบหรือไม่นั้น จะต้องสอดคล้องกับคุณสมบัติทั้ง 5 ประการของหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ ลองพิจารณาประโยคต่อไปนี้

(1) เขา <u>ชักผ้า</u> สะอาด	(เขา <u>ชัก</u> ผ้า - <u>ผ้า</u> สะอาด)	}	สื่อผลลัพธ์
(2) เขา <u>ทำเด็ก</u> ร้องไห้	(เขา <u>ทำ</u> เด็ก - <u>เด็ก</u> ร้องไห้)		
(3) แจก <u>กันตก</u> แตก	(<u>แจก</u> กันตก - <u>กันตก</u> แตก)		
(4) เขา <u>ป่วย</u> ตาย	(เขา <u>ป่วย</u> - <u>เขา</u> ตาย)		
(5) เขา <u>ขับรถ</u> กลับไป	(เขา <u>ขับ</u> รถ - <u>เขา</u> กลับ - <u>เขา</u> ไป)	}	สื่อ
(6) เขา <u>เดิน</u> อ้อมวงเวียน	(เขา <u>เดิน</u> - <u>เขา</u> อ้อมวงเวียน)		
(7) เขา <u>ถอย</u> ออกมา	(เขา <u>ถอย</u> - <u>เขา</u> ออก - <u>เขา</u> มา)		
- * (8) เขาชักผ้าจนรองเท้าเปียก (คำเชื่อม จน เชื่อมอนุประโยค)
 * (9) เขาเตี้ยไป (กริยา ไป เป็นคำไวยากรณ์บอกการประเมินค่า)
 * (10) เขาขี่มือมาทางนี้ (กริยา มา เป็นคำไวยากรณ์บอกทิศทาง)

กลุ่มประโยคที่ (1) – (4) เป็นประโยคตัวอย่างหน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อผลลัพธ์ กลุ่มประโยคที่ (5) – (7) เป็นประโยคตัวอย่างหน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อทิศทางกลุ่มสมาชิกตัวอย่างที่สอดคล้องคุณสมบัติหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบทุกประการ เพราะคำกริยาในหน่วยสร้างมีความหมายรูปธรรมสื่อการกระทำ (action) คำกริยาในหน่วยสร้างมีความสัมพันธ์ทางความหมาย หน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อผลลัพธ์มีการเกิดเหตุการณ์แบบต่อเนื่อง ในขณะที่หน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อทิศทางมักเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำๆ นอกจากนี้สมาชิกตัวอย่างยังมีหน่วยนามร่วม (argument) อย่างน้อยหนึ่งตำแหน่งที่เป็นจุดยึดโยงความเป็นเหตุการณ์เดียว ประโยคตัวอย่างที่ (8) – (10) เป็นหน่วยสร้างที่พร่องคุณสมบัติหน่วยสร้างกริยาเรียง ประโยคที่ (8) ปรากฏคำเชื่อม จน ทำให้มีลักษณะเป็นประโยคความรวม และประโยคตัวอย่างที่ (9) – (10) กริยาบอกทิศทาง ไป มา ไม่ใช้ความหมายรูปธรรม แต่สื่อความหมายนามธรรมที่ไม่ได้ทำหน้าที่เป็นกริยาหลักในหน่วยสร้าง ดังนั้นประโยค (9) – (10) เทียบได้กับระดับหน่วยสร้างกริยา

เรียงชายขอบ แต่ประโยคตัวอย่างที่ (8) ไม่ใช่หน่วยสร้างกริยาเรียง เพราะสูญเสียคุณสมบัติพื้นฐานของความเป็นประโยคเดี่ยว

1. ลักษณะโครงสร้างของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลและบอกทิศทางในภาษาจีนกลาง

หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลคือ หน่วยสร้างที่ประกอบกันขึ้นจากคำกริยาประสมกับคำกริยาหรือคำคุณศัพท์สอดคล้องกับรูปแบบโครงสร้าง “V V” เช่น 长大(เติบโตใหญ่) 染红(ย้อมแดง) 看见(มองเห็น) 学会(เรียน(จน)เป็น) 踢倒(เตะล้ม) 杀死(ฆ่าตาย) 说完(พูดจบ/เสร็จ) และ 打破(ตีแตก) หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางก็เป็นอีกหน่วยสร้างหนึ่งที่ประกอบกันขึ้นจากคำกริยาประสมกับกริยาบอกทิศทางมีรูปแบบโครงสร้าง “V V (NP) (V)” เช่น 走进(เดินเข้า) 跳出(กระโดดออก) 爬上(ปีนขึ้น) 拿书来(ถือหนังสือมา) 走进来(เดินเข้าไป) 跑出教室去(วิ่งออกห้องเรียนไป) 跳下去(กระโดดลงไป) และ 送回家来(ส่งกลับมาบ้าน) กล่าวโดยสรุป หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลและหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางในภาษาจีนกลางมีรูปแบบประโยคที่สัมพันธ์กับรูปแบบโครงสร้าง “(NP) V (NP) V (NP) V (NP)” ของหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ อนึ่งรูปแบบโครงสร้างของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลและทิศทางสามารถแสดงผ่านรูปแบบ “V + X” ได้โดย “X” หมายถึงประเภทความหมายที่แสดงผ่านกริยาหรือกริยาวิ

2. ลักษณะความหมายของ “X” ในรูปแบบ “V + X” ของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลและบอกทิศทางในภาษาจีนกลาง

ประเด็นนี้ผู้วิจัยจะแจกแจงรูปแบบความหมายที่สื่อโดยหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลและหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทาง ดังนี้

2.1 ประเภทความหมายของ “X” ในหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผล

หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลสามารถแสดงผ่านรูปแบบ “V+X” โดย “V” สื่อเหตุการณ์เหตุและ “X” คือส่วนเสริมกริยาสื่อเหตุการณ์ผล แต่ “X” ที่เป็นส่วนเสริมกริยาบอกผลไม่ได้แสดงผลลัพธ์เพียงอย่างเดียว แต่สามารถแสดงผลลัพธ์อื่นที่ไม่ใช่ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลได้ด้วย ชีรวัดน์ ชีรพจน์ (2563: 66-67) เสนอว่าส่วนเสริมกริยาบอกผลประเภท phase complement จะระบุผลที่เสมือนเป็นช่วงสถานะดำเนินการของการกระทำที่สื่อว่าสำเร็จเสร็จสิ้น บรรลุผลหรือมีสถานะที่เปลี่ยนแปลงไป รูปแบบความหมายของ “X” ในรูปแบบ “V+X” ของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลสามารถสื่อความหมายออกมาได้ 3 รูปแบบ ได้แก่

2.1.1 “X” สื่อนามสถานะ คือ ส่วนเสริมกริยาบอกผลที่สัมพันธ์กับคำนามตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งในหน่วยสร้างอย่างชัดเจน โดยคำนามนั้นอาจทำหน้าที่ประธานหรือกรรมในหน่วยสร้างก็ได้ ความสัมพันธ์ระหว่างคำกริยาทั้งสองตำแหน่งเป็นความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลตามตรรกะอย่างตรงไปตรงมา ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากกริยาตำแหน่งที่หนึ่งส่วนใหญ่แล้วสามารถปรากฏในกรอบประโยค “...(เหตุการณ์ที่สอง)...เพราะ...(เหตุการณ์ที่หนึ่ง)...” ประโยคตัวอย่างเช่น

(11) 我走累了。 (我走—我累)

ฉันเดินจนเหนื่อย (ฉันเดิน – ฉันเหนื่อย)

(12) 我学会了汉语。 (我学汉语—我会汉语)

ฉันเรียนภาษาจีนจนเป็น (ฉันเรียนภาษาจีน – ฉันเป็นภาษาจีน)

(13) 他擦干净了桌子。 (他擦桌子—桌子干净)

เขาเช็ดโต๊ะสะอาด (เขาเช็ดโต๊ะ—โต๊ะสะอาด)

(14) 他哭醒了妹妹。 (他哭—妹妹醒)

เขาร้องไห้จนน้องสาวตื่น (เขาร้องไห้—น้องสาวตื่น)

2.1.2 “X” สื่อกริยาสภาวะ คือ ส่วนเสริมกริยาบอกผลแสดงสภาพหรือสภาวะที่เปลี่ยนแปลงไปที่เกิดจากกริยาตำแหน่งก่อนหน้า สภาวะดังกล่าวไม่สัมพันธ์กันเชิงเหตุและผลโดยตรง แต่มีหน้าที่เสมือนเป็นส่วนขยายความน้อยะเชิงสภาพ ระดับหรือปริมาณ เช่น

(15) 他酒喝多了。 (他喝酒—喝多)

เขาดื่มเหล้าเยอะมากแล้ว (เขาดื่มเหล้า—ดื่มเยอะ)

(16) 他这个人我算看透了。 (我看他—看透)

ฉันมองเขาคนนี้อย่างทะลุปรุโปร่ง (ฉันมองเขา—มองอย่างทะลุปรุโปร่ง)

2.1.3 “X” สื่อกาลสภาวะ คือ ส่วนเสริมกริยาบอกผลที่มีความหมายสื่อการณลักษณะสมบูรณ์ แสดงความหมายเสร็จสิ้นหรือบรรลุผล รูปแบบความหมายนี้คือส่วนเสริมกริยาบอกผลประเภท phase complement (ส่วนเสริมกริยาบอกขั้นตอน) เช่น

(17) 我们商量好了。 (我们商量—商量好)

พวกเราปรึกษากันเสร็จแล้ว (พวกเราปรึกษา—ปรึกษาเสร็จ)

(18) 他看完这本杂志了。 (他看这本杂志—看完)

เขาอ่านนิตยสารเล่มนี้จบแล้ว (เขาอ่านนิตยสาร—อ่านจบ)

2.2 ประเภทความหมายของ “X” ในหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทาง

รูปแบบความหมายของ “X” ในรูปแทน “V+X” ของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางสามารถสื่อความหมายได้ 3 รูปแบบ 刘月华 (2001: 546-548) ได้แก่

2.2.1 “X” สื่อทิศทาง คือ การแสดงความหมายโดยพื้นฐานของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทาง ทิศทางดังกล่าวอาจสัมพันธ์กับคำนาม คำกริยาหรืออาจสัมพันธ์กับทั้งคำนามและคำกริยาในหน่วยสร้างพร้อมกันได้ เช่น

(19) 他走来了。 (他走—他来)

เขาเดินมาแล้ว (เขาเดิน—เขามา)

(20) 他跑出进厨房去。 (他跑—他进厨房—他去)

เขาวิ่งเข้าห้องครัวไป (เขาวิ่ง—เขาเข้าห้องครัว—เขาไป)

(21) 他赶来一群鸭子。 (他赶鸭子—他、鸭子来)

เขาต้อนเป็ดมา 1ฝูง (เขาต้อนเป็ด—เขาและเป็ดมา)

(22) 我的书他借去了。 (他借书—借(书)去)

เขายืมหนังสือของฉันไป (เขายืมหนังสือ—ยืม(หนังสือไป))

2.2.2 “X” สื่อผลลัพธ์ คือ การสื่อความหมายเชิงมโนทัศน์ของกริยาบอกทิศทางในรูปแบบผลลัพธ์ของคำกริยาตำแหน่งก่อนหน้า เช่น

- (23) 他关上了门。 (他关门—关上)
 เขาปิดประตูเข้ามา (ปิดประตู – ปิดเข้า(มา))
 (24) 你想出什么办法没有? (你想办法—想出)
 เธอคิดวิธีการออกแล้วหรือยัง (เธอคิดวิธีการ - คิดออก)

2.2.3 “X” สื่อกลาสภาวะ คือ การสื่อความหมายเชิงมโนทัศน์ของกริยาบอกทิศทางในรูปแบบการณลักษณะนัยยะเริ่มต้น ดำเนินอยู่ของคำกริยาดำแหน่งก่อนหน้า เช่น

- (25) 你说下去吧! (你说—说下去)
 เธอพูดต่อไปเถอะ (เธอพูด – พูดต่อไป)
 (26) 天下起了小雨。 (天下雨—下起)
 ท้องฟ้าเริ่มมีฝนตกปรอย (ท้องฟ้าฝนตก - เริ่มตก)
 (27) 大厅静了下来。 (大厅静—静下来)
 ห้องประชุมเงียบลง (ห้องประชุมเงียบ - เงียบลง)

3. การเปรียบเทียบประเภทความหมาย (X) ของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลและทิศทางกับหน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทยที่สื่อความหมายลักษณะเดียวกัน

หน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบต้องสอดคล้องคุณสมบัติทางโครงสร้างและความหมายของความเป็นต้นแบบทั้ง 5 ประการ (ที่แจกแจงไว้ในหัวข้อ 1 ในบทบทวนวรรณกรรม) หน่วยสร้างที่สอดคล้องคุณสมบัติทั้งหมดข้างต้นก็สามารถจัดเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ แต่หากเป็นหน่วยสร้างที่มีคำกริยาดั้งแต่ 2 ตำแหน่งขึ้นไป แต่พ้องคุณสมบัติอื่นก็สามารถจัดกลุ่มให้เป็นหน่วยสร้างอื่นที่ไม่ใช่หน่วยสร้างกริยาเรียงหรืออาจวิเคราะห์ให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงขยายขอบได้

3.1 การเทียบเคียงเชิงความหมายระหว่างหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลภาษาจีนกลางกับหน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อผลลัพธ์ภาษาไทย

รูปแบบความหมาย (X) ของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผล เมื่อเทียบกับภาษาไทยสามารถจัดกลุ่มได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

3.1.1 ประเภทความหมายของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลที่เทียบได้ กับหน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อผลลัพธ์ภาษาไทย

ประเภทความหมาย “สื่อนามสภาวะ” เป็นความหมายพื้นฐานสื่อสภาพที่เป็นรูปธรรมให้คำนาม ความหมายประเภทนี้สอดคล้องกับชื่อบัญญัติหน่วยสร้างส่วนเสริมกริยาสื่อผลลัพธ์ (resultative complement) ในภาษาจีน เพราะสามารถใช้กรอบประโยคทดสอบความเป็นเหตุและผล “...(เหตุการณ์ที่สอง)...เพราะ...(เหตุการณ์ที่หนึ่ง)...” ตามที่ธีรวัฒน์ ธีรพจน์ (256: 67) เสนอ รูปแบบความหมายนี้สามารถเทียบเคียงได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อผลลัพธ์ (resultative SVC) ในภาษาไทย โดยสมาชิกส่วนใหญ่ของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลในกลุ่มนี้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทย นอกจากจะสามารถใช้กรอบประโยคนี้ทดสอบความเป็นเหตุและผลได้แล้ว ยังมีคุณสมบัติความเป็นกริยาเรียงต้นแบบครบถ้วนกล่าวคือ คำกริยาในหน่วยสร้างไม่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยกรณ์ กล่าวคือคำกริยาสื่อเหตุและผลมีความหมายเชิงรูปธรรม มีการเกิดเหตุการณ์แบบต่อเนื่องกัน คำกริยาในหน่วยสร้างยังมีหน่วยนามร่วมอีกด้วย สามารถจัดประเภทให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบได้ ดังตารางต่อไปนี้

ชนิดภาษา	ประโยคตัวอย่าง	คุณสมบัติหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ ⁴				
		1	2	3	4	5
ภาษาจีน (ภาษาไทย)	(28) 我走累了。 我走—我累 (ฉันเดินเหนื่อยแล้ว) (ฉันเดิน - ฉันเหนื่อย)	✓	✓	✓	✓	✓
	(29) 我听懂了汉语。 我学汉语—我会汉语 (ฉันฟังภาษาจีนเข้าใจแล้ว) (ฉันฟังภาษาจีน - ฉันเข้าใจภาษาจีน)	✓	✓	✓	✓	✓
	(30) 他擦干净了桌子。 我擦桌子—桌子干净 (เขาเช็ดโต๊ะสะอาดแล้ว) (เขาเช็ดโต๊ะ - โต๊ะสะอาด)	✓	✓	✓	✓	✓
	*(31) 他哭醒了妹妹。 他哭—妹妹醒 (เขาร้องไห้จนน้องสาวตื่น) (เขาร้องไห้ - น้องสาวตื่น)	✓ (-)	✓	✓	✓	-

ถึงแม้ส่วนเสริมกริยาในประเภทความหมาย “สื่อนามสภาวะ” ในภาษาจีนกลางจะสื่อความหมายบอกสภาพเชิงรูปธรรม แต่เนื่องจากคุณสมบัติเฉพาะของแต่ละภาษา ทำให้มีบางสมาชิกพร้อมคุณสมบัติหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ ตัวอย่างที่ (31) ประโยคภาษาจีนกลางสอดคล้องกับคุณสมบัติข้อแรก แต่ภาษาไทยจะปรากฏคำเชื่อม จนนอกจากนี้คำกริยาในหน่วยสร้างของทั้งสองภาษาไม่ปรากฏหน่วยนามร่วม อย่างไรก็ตามประเภทความหมายสื่อ “นามสภาวะ” เป็นประเภทความหมายเดียวที่มีสมาชิกที่เทียบเคียงได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบสื่อผลลัพธ์ในภาษาไทย

3.1.2 ประเภทความหมายของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลที่เทียบได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงชายขอบภาษาไทย

รูปแบบความหมาย “สื่อกาลสภาวะ” เป็นรูปแบบความหมายที่อยู่ในระดับเดียวกันกับหน่วยสร้างกริยาเรียงชายขอบ เพราะความหมายสื่อกาลสภาวะคือ ความหมายสื่อชัยชนะการณลักษณะสมบูรณ์ของกริยาตำแหน่งที่หนึ่ง ถึงแม้คำกริยาที่มาทำหน้าที่เป็นส่วนเสริม (complement) จะแสดงความหมายต้นเค้าของตัวเอง และมีความสัมพันธ์ทางความหมายสื่อ “เสร็จสิ้น ล่วง จบ” แต่สูญเสียการมีหน่วยนามร่วมตามตารางดังนี้

⁴ อิงตามคุณสมบัติหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ 5 ประการที่แจกแจงไว้ในหัวข้อ 1 ในบทบทวนวรรณกรรม

ชนิดภาษา	ประโยคตัวอย่าง	คุณสมบัติหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ				
		1	2	3	4	5
ภาษาจีน (ภาษาไทย)	(32) 他看完了杂志。 他看杂志— 看完 เขาอ่านหนังสือจบแล้ว (เขาอ่านหนังสือ-อ่านจบ)	√	√	√	√	-
	(33) 他行李准备好了。 他准备行李— 准备好 เขาเตรียมสัมภาระเสร็จแล้ว (เขาเตรียมสัมภาระ-เตรียมเสร็จ)	√	√	√	√	-

รูปแบบความหมาย “สื่อกริยาสภาวะ” เป็นอีกหนึ่งความหมายที่เทียบได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงชายขอบในภาษาไทย คำกริยาที่ทำหน้าที่เป็นส่วนเสริมความหมายประเภทนี้ เป็นกริยาที่ไม่มีความหมายประจำคำชัดเจนในด้านความหมายคำกริยากลุ่มนี้จะบอกระดับหรือปริมาณที่สัมพันธ์กับกริยาตำแหน่งก่อนหน้า ไม่สามารถเป็นภาคแสดงเดี่ยวได้ นอกจากนี้ส่วนเสริมที่เสริมความหมายกริยาสภาวะ สื่อความหมายบอกระดับหรือประเมินค่าที่ร่วมแสดงเหตุการณ์กับกริยาตำแหน่งที่หนึ่ง ไม่ได้สื่อเหตุการณ์แยกของตนเอง ดังนั้นทำให้เหตุการณ์ประจำคำของกริยาที่ทำหน้าที่ส่วนเสริมไม่ชัดเจน ดังตารางต่อไปนี้

ชนิดภาษา	ประโยคตัวอย่าง	คุณสมบัติหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ				
		1	2	3	4	5
ภาษาจีน (ภาษาไทย)	(34) 他酒喝多了。 他喝酒— 喝多 เขาดื่มเหล้าเยอะ (เขาดื่มเหล้า-ดื่มเยอะ)	√	-	-	√	-
	(35) 他说快了。 他说— 说快 เขาพูดเร็ว (เขาพูด-พูดเร็ว)	√	-	-	√	-

ตารางข้างต้นพบว่า หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลในภาษาจีนกลางประเภทความหมาย “สื่อกริยาสภาวะ” คือหน่วยสร้างที่พร้อมคุณสมบัติหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ เพราะถึงแม้ 多 และ 快 เป็นคำคุณศัพท์ ซึ่งเป็นหน่วยกริยา (谓词) ประเภทหนึ่งในภาษาจีนกลาง ขณะเดียวกัน เยอะ เร็ว ก็เป็นหน่วยกริยา (verbal) เช่นกัน เพราะสามารถเป็นภาคแสดงของหน่วยนามบางคำได้ เช่น คนเยอะ รถเร็ว เป็นต้นจึงสอดคล้องกับคุณสมบัติพื้นฐานของหน่วยสร้างกริยาเรียง แต่การพร้อมคุณสมบัติตามที่แสดงในตารางจึงวิเคราะห์ให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงชายขอบ

3.2 การเทียบเคียงเชิงความหมายระหว่างหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางภาษาจีนกลางกับหน่วยสร้างกริยาเรียงสัปดาห์ทิศทางในภาษาไทย

รูปแบบความหมาย (X) ของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางที่ 刘月华 เสนอมา เมื่อเทียบกับหน่วยสร้างกริยาเรียงสัปดาห์ทิศทางในภาษาไทยสามารถจัดกลุ่มได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

3.2.1 ประเภทความหมายของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางที่เทียบได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงสัปดาห์ทิศทางต้นแบบภาษาไทย

ประเภทความหมาย “สัปดาห์ทิศทาง” เป็นความหมายพื้นฐานที่สอดคล้องกับชื่อบัญญัติหน่วยสร้างส่วนเสริมกริยาสัปดาห์ทิศทาง (directional complement) ในภาษาจีน และเทียบเคียงได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงสัปดาห์ทิศทาง (directional SVC) ภาษาไทยได้ ความหมายนี้ของทั้งสองภาษามีคุณสมบัติความเป็นกริยาเรียงต้นแบบกล่าวคือ คำกริยาในหน่วยสร้างยังไม่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ คำกริยาบอกทิศทางมีความหมายรูปธรรมเชิงการกระทำ (action) มีการเกิดเหตุการณ์แบบต่อเนื่องกันหรือทับซ้อน มีความสัมพันธ์ทางความหมายสัปดาห์ทิศทางของประธานและกริยา คำกริยาในหน่วยสร้างมีความสัมพันธ์ร่วมกับคำนามอย่างน้อยหนึ่งตำแหน่ง แต่ข้อพึงระวังในการวิเคราะห์ความเป็นกริยาเรียงต้นแบบในกลุ่มความหมายนี้คือ หากคำกริยาบอกทิศทางสื่อความหมายนามธรรมไปทำหน้าที่อื่นทางไวยากรณ์ แต่ยังแสดงเหตุการณ์และทิศทางเชิงกายภาพชัดเจนอยู่ นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์กับคำนามในหน่วยสร้าง หน่วยนามร่วมที่สัมพันธ์กับกริยาบอกทิศทางลักษณะนี้จะเป็นความสัมพันธ์ร่วมกับคำกริยาดำรงก่อนหน้า ดังตารางต่อไปนี้

ชนิดภาษา	ประโยคตัวอย่าง	คุณสมบัติหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ				
		1	2	3	4	5
ภาษาจีน (ภาษาไทย)	(36) 他走来了。 他走—他来 (เขาเดินมา) (เขาเดิน-เขามา)	✓	✓	✓	✓	✓
	(37) 他跑进厨房去。 (他跑—他进厨房—他去厨房) (เขาวิ่งเข้าห้องครัวไป) (เขาวิ่ง-เขาเข้าห้องครัว-เขาไปห้องครัว)	✓	✓	✓	✓	✓
	(38) 他赶来一群鸭子。 (他赶鸭子—他、鸭子来) (เขาต้อนเป็ดมา 1 ฝูง) (เขาต้อนเป็ด - เขาและเป็ดมา)	✓	✓	✓	✓	✓
	*(39) 我的书他借去了。 (他借书—借(书)去) (เขาหยิบหนังสือของฉันไป) (เขาหยิบหนังสือ-ยืม(หนังสือ)ไป)	✓	-	✓	✓	✓

3.2.2 ประเภทความหมายของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางที่เทียบได้กับหน่วยสร้างกริยา เรียงสือทิศทางชายขอบภาษาไทย

หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทาง “สื่อผลลัพธ์” เป็นหน่วยสร้างที่อยู่ในระดับหน่วยสร้างกริยา
เรียงชายขอบในภาษาจีนและภาษาไทย เพราะคำกริยาบอกทิศทางทั้งสองภาษาสร้างสูญเสียความหมายรูปธรรมเชิง
ทิศทาง กลายเป็นความหมายเชิงมนทัศน์บอกผลในภาษาจีน และโนทัศน์นามสือทิศทางเชิงนามธรรมในภาษาไทย
กริยาในหน่วยสร้างสูญเสียความหมายต้นเค้าและขยายความหมายในขอบเขตที่กว้างขึ้น เหตุการณ์ในหน่วยสร้างมี
ลักษณะการเกิดต่อเนื่องกัน คำกริยาในหน่วยสร้างไม่มีหน่วยนามร่วม แต่หากมีหน่วยนามร่วม หน่วยนามร่วมนั้นจะ
มีความสัมพันธ์ร่วมกับกริยาดำแหน่งก่อนหน้า ดังตารางต่อไปนี้

ชนิด ภาษา	ประโยคตัวอย่าง	คุณสมบัติหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ				
		1	2	3	4	5
ภาษาจีน (ภาษาไทย)	(40) 他关上了门。 他关门—关上(门) (เขาปิดประตูเข้ามา) (เขาปิดประตู-ปิด(ประตู)เข้ามา)	√	-	√	√ (ผลลัพธ์) (√ ทิศทาง)	√
	(41) 我想出办法了。 我想办法—想(办法)出 (ฉันคิดวิธีออกแล้ว) (ฉันคิดวิธีการ-คิด(วิธีการ)ออก)	√	-	√	√ (ผลลัพธ์) (√ ทิศทาง)	√
	(42) 黑板上的字学生都擦下去了。 学生擦字—(字)擦下去了 (นักเรียนลบตัวอักษรบนกระดานออก แล้ว) นักเรียนลบตัวอักษร-ลบ(ตัวอักษร)ออก แล้ว)	√	-	√	√ (ผลลัพธ์) (√ ทิศทาง)	√

3.2.3 ประเภทความหมายของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางที่เทียบได้กับหน่วยสร้างกริยา เรียงภาษาไทยที่สูญเสียความหมายบอกทิศทาง

หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางประเภทความหมาย “สื่อกาลสภาวะ” เทียบได้กับหน่วยสร้าง
กริยาเรียงชายขอบภาษาไทยที่ไม่มีความหมายสือทิศทาง ผู้วิจัยพบว่า กริยาบอกทิศทางของทั้งสองภาษาสูญเสีย
ความหมายบอกทิศทาง แต่ใช้มนทัศน์ของคำกริยาสื่อความหมายเชิงการณลักษณะ ที่แสดงความหมายการเกิดขึ้น
หรือดำรงอยู่ของเหตุการณ์ เนื่องจากคำกริยาในหน่วยสร้างผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์จนเกิด
ความหมายนามธรรม ไม่มีรูปแบบการเกิดเหตุการณ์ที่ชัดเจน แต่ทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มให้คำกริยาดำแหน่งก่อน
หน้า รูปแบบความหมายนี้ไม่มีหน่วยนามร่วม ดังตารางต่อไปนี้

ชนิด ภาษา	ประโยคตัวอย่าง	คุณสมบัติหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบ				
		1	2	3	4	5
ภาษาจีน (ภาษาไทย)	(43) 天下起了小雨。 天下雨—下起 (ฝนเริ่มตกแล้ว) (ฝนตก - เริ่มตก)	√	-	-	√	-
	(44) 你说下去吧！ 你说—说下去 (เธอพูดต่อไปเถอะ) (เธอพูด-พูดต่อไป)	√	-	-	√	-
	(45) 大厅静了下来。 大厅静—静下来 (ห้องประชุมเงียบลง) (ห้องประชุมเงียบ - เงียบลง)	√	-	-	√	-

สรุปผลการวิจัย

ถึงแม้หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลและส่วนเสริมบอกทิศทางในภาษาจีนกลางกับหน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทยได้รับการจัดประเภททาง “สถานะ” แตกต่างกัน แต่บทความฉบับนี้พบว่าหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลและส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางภาษาจีนกลางมีรูปแบบความหมายที่เทียบได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทยที่สื่อความหมายในลักษณะเดียวกัน อย่างไรก็ตาม หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลและส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางสามารถแสดงความหมายอื่นนอกเหนือจากความหมายตามนามบัญญัติหน่วยสร้างของตัวเอง

หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลสามารถสื่อความหมายได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ (1) สื่อนามสภาวะคือการแสดงผลลัพธ์เชิงสภาพของคำนาม (2) สื่อกริยาสภาวะคือการแสดงปริมาณ ระดับหรือประเมินค่า และ (3) สื่อกาลสภาวะคือการแสดงการณลักษณะให้คำกริยาดำรงก่อนหน้า ความหมายสื่อนามสภาวะมีความหมายเป็นเหตุและผลชัดเจน รูปแบบความหมายนี้เป็นความหมายเดียวที่สมาชิกส่วนใหญ่สามารถเทียบได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อผลลัพธ์ต้นแบบในภาษาไทย ความหมายสื่อกริยาสภาวะและกาลสภาวะเป็นความหมายที่เทียบได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงชายขอบในภาษาไทย

หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางสามารถสื่อความหมายได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ (1) สื่อทิศทางคือการแสดงความหมายบอกทิศทางเชิงการกระทำของคำนามหรือแสดงมโนทัศน์เชิงทิศทางทางกายภาพของคำกริยาร่วมกับคำนาม (2) สื่อผลลัพธ์คือการแสดงความหมายเชิงมโนทัศน์สื่อผลลัพธ์ และ (3) สื่อกาลสภาวะคือการแสดงความหมายเชิงการณลักษณะ โดยความหมายสื่อทิศทางเป็นลักษณะความหมายเดียวที่มีสมาชิกเทียบได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อทิศทางต้นแบบภาษาไทย ความหมายสื่อผลลัพธ์เทียบได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงชายขอบสื่อทิศทางในภาษาไทย และความหมายสื่อกาลสภาวะเป็นความหมายที่เทียบกับภาษาไทยแล้วจะเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงที่สูญเสียความหมายบอกทิศทาง

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะแบ่งการอภิปรายผลโดยอิงจากหน่วยสร้างภาษาจีนที่นำมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อค้นพบของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผล ผู้วิจัยพบว่า หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผล นอกจากจะสื่อความหมายนามสภาวะที่แสดงความหมายเชิงผลลัพธ์ของคำนามแล้ว ยังสื่อความหมายกริยาสภาวะและกาลสภาวะได้ด้วย โดยรูปแบบความหมายที่สามารถเทียบได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อผลลัพธ์ในภาษาไทย มีเพียงความหมายสื่อนามสภาวะเท่านั้น สำหรับรูปแบบความหมายสื่อกริยาสภาวะ เช่น 喝多(ดื่มเยอะ) และสื่อกาลสภาวะ เช่น 看完(อ่านจบ) 准备好(เตรียมเสร็จ) ในภาษาไทยจะแสดงผ่านหน่วยสร้างที่มีความสัมพันธ์อื่นที่ไม่อยู่ในกลุ่มความหมายก่อผล ดังนั้นจากข้อสังเกตนี้ผู้วิจัยเสนอว่าหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผล (resultative complement) หรือ 结果补语 ในภาษาจีนมีสถานะทางความหมายไม่เท่ากันกับหน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อผลลัพธ์ (resultative SVC) ในภาษาไทย เนื่องจากทั้งสองหน่วยสร้างมีรูปแบบความหมายที่เทียบเคียงกันได้เพียงความหมายเดียวคือ ความหมายสื่อนามสภาวะในภาษาจีนที่เทียบได้กับความหมายก่อผลในภาษาไทย ดังนั้นสมาชิกที่สื่อความหมายนามสภาวะในหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกผลจะมีแนวโน้มเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบได้มากกว่ารูปแบบความหมายอื่น

2. ข้อสังเกตต่อหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทาง แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

2.1 หน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางนอกจากจะสื่อความหมายเชิงทิศทางแล้ว ยังสามารถสื่อผลลัพธ์และกาลสภาวะได้ด้วย รูปแบบความหมายที่สามารถเทียบได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อทิศทางในภาษาไทย มีเพียงรูปแบบสื่อทิศทางเท่านั้น เพราะคำกริยาบอกทิศทางของทั้งสองหน่วยสร้างในรูปแบบความหมายนี้ มีความหมายเชิงการกระทำ (action) และกระบวนการ (process) ที่สัมพันธ์กับประธาน อย่างไรก็ตามยังมีข้อควรระวังคือ คำกริยาบอกทิศทางบางคำ ถึงแม้จะสื่อทิศทางอยู่ แต่เป็นความหมายสื่อทิศทางเชิงพื้นที่(space) ที่สูญเสียความหมายเชิงการกระทำ เช่น 借书去(ยืมหนังสือไป) 扔上石头来(โยนหินขึ้นมา) เป็นต้น ประโยคที่มีลักษณะแบบนี้ ถึงแม้จะสื่อความหมายเชิงทิศทาง แต่ไม่สามารถจัดประเภทให้เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบได้ เนื่องจากคำกริยาบอกทิศทางสูญเสียความหมายรูปธรรม และทำหน้าที่อื่นทางไวยากรณ์

สำหรับรูปแบบความหมายสื่อผลลัพธ์ของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทาง สามารถเทียบเคียงได้กับหน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อทิศทางชายขอบในภาษาไทย เพราะคำกริยาบอกทิศทางในภาษาไทยยังหลงเหลือมโนทัศน์ทิศทาง ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าบางกรณีรูปแบบความหมายนี้ในภาษาจีนและภาษาไทยสื่อมโนทัศน์เดียวกัน เช่น 想出(คิดออก) ที่กริยาบอกทิศทาง 出(ออก) มีความหมายสัมพันธ์กับสิ่งปิดล้อม รูปแบบความหมายสื่อกาลสภาวะเป็นความหมายที่เมื่อเทียบเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงภาษาไทยจะสูญเสียความหมายเชิงทิศทางไปแล้ว จากข้อสังเกตนี้ผู้วิจัยเสนอว่าหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทาง (directional complement) หรือ 趋向补语 ในภาษาจีนก็มีสถานะทางความหมายไม่เท่ากันกับหน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อทิศทาง (directional SVC) ในภาษาไทย เนื่องจากทั้งสองหน่วยสร้างมีรูปแบบความหมายที่เทียบเคียงกันได้เพียงความหมายเดียวคือความหมายสื่อทิศทางเท่านั้น ดังนั้นสมาชิกที่สื่อความหมายแสดงทิศทางในหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางจะมีแนวโน้มเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบได้มากกว่ารูปแบบความหมายอื่น

2.2 ข้อสังเกตแนวโน้มเจือจางทางความหมายจากหน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบสู่ชายขอบของหน่วยสร้างกริยา-ส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางว่าอาจเริ่มเข้าสู่กระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์จากความหมายสื่อทิศทางเชิง

รูปธรรมสู่ความหมายนามธรรม และมีการเจือจางทางความหมายไปเรื่อย ๆ จนนำไปสู่การสื่อความหมายเชิงกล
สภาวะ ดังนี้

รูปแบบ ความหมาย	ประโยคตัวอย่าง	คุณสมบัติหน่วยสร้าง กริยาเรียงต้นแบบ				
		1	2	3	4	5
ทิศทาง	他走来了。 (เขาเดินมา)	✓	✓	✓	✓	✓
	他跑进厨房去。 (เขาวิ่งเข้าห้องครัวไป)	✓	✓	✓	✓	✓
	他赶来一群鸭子。 (เขาต้อนเป็ดมา 1 ฝูง)	✓	✓	✓	✓	✓
	我的书他借去了。 (เขายืมหนังสือของฉันไป)	✓	-	✓	✓	✓
ผลลัพธ์	我想出办法了。 (ฉันคิดวิธีออกแล้ว)	✓	-	✓	✓ (ผลลัพธ์) (✓ ทิศทาง)	✓
	他关上了门。 (เขาปิดประตูเข้ามา)	✓	-	✓	✓ (ผลลัพธ์) (✓ ทิศทาง)	✓
กาลสภาวะ	天下起了小雨。 (ฝนเริ่มตกแล้ว)	✓	-	-	✓	-
	你说下去吧! (เธอพูดต่อไปเถอะ)	✓	-	-	✓	-

เอกสารอ้างอิง

ภาษาอังกฤษ

- Alexandray Aikhenvald, & R. M. W. Dixon. (2006). **Serial Verb Constructions A Cross-Linguistic Typology**. Oxford University Press.
- Cholthicha Sudmuk. (2005). **The Syntax and Semantics of Serial verb Constructions in Thai** [doctoral dissertation]. University of Texas.
- Kiyoko Takahashi. (2009). **Basic Serial verb Constructions in Thai**. Journal of the Southeast Asian Linguistics Society, 215-229.
- Paul R. Kroeger. (2004). **Analyzing Syntax A Lexical-Functional Approach**. Cambridge University Press.
- William J. Frawley. (2003). **International Encyclopedia of Linguistics**. Oxford University Press.

ภาษาไทย

- กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนา. (2553). หน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบในภาษาไทย. ในอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (บรรณาธิการ), หน่วยสร้างที่มีข้อขัดแย้งในไวยากรณ์ไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2, น. 66-173). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรวัฒน์ ธีรพจน์. (2563). การศึกษาวิเคราะห์คุณลักษณะของหน่วยสร้างกริยา-ผลเพื่อการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ. วารสารภาษาและภาษาศาสตร์, 38(1), 54-71.
- ยาใจ ชูวิชา. (2536). ความเป็นประโยชน์ของหน่วยสร้างกริยาเรียงในภาษาไทย [ปริญญาานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2560). พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ทั่วไป). เอปิช อินเตอร์กรุ๊ป
- วิจิตร ภาณุพงศ์. (2532). โครงสร้างของภาษาไทย: ระบบไวยากรณ์ (พิมพ์ครั้งที่ 10). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัญชลี สิงห์น้อย วงศ์วัฒนา. (2555). ชุดกริยาในภาษาไทย: กริยาเรียงหรืออื่นใด?. วารสารภาษาและวัฒนธรรม, 31(2), 35-66.

ภาษาจีน

- Beijing Daxue Zhongwen Xi Xiandai Hanyu Jiaoyanshi 北京大学中文系现代汉语教研室. (1993). *Xiandai Hanyu 《现代汉语》*. Shangwu Yinshuguan 商务印书馆.
- Ding, S. 丁声树. (1961). *Xiandai Hanyu yufa jianghua 《现代汉语语法讲话》*. Shangwu Yinshuguan 商务印书馆.
- Huang, B, & Liao, X. 黄伯荣, & 廖序东. (1991). *Xiandai Hanyu 《现代汉语》*. Higher Education Press 高等教育出版社.
- Liu, Y., Pan, W., & Gu, W. 刘月华, 潘文娒 & 故韡. (2001). *Shiyong Xiandai Hanyu Yufa 《实用现代汉语语法》*. ShangwuYinshuguan 商务印书馆.
- Zhu, D. 朱德熙. (1982). *Yufa Jiangyi 《语法讲义》*. Shangwu Yinshuguan 商务印书馆.